

РЕШЕНИЕ

№ 3877

гр. София, 12.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 44 състав,
в публично заседание на 30.05.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Владимирова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **3853** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД/.

Образувано е по жалба на Рана Зрин Х., ЕГН [ЕГН], без гражданство, с предоставен хуманитарен статут в Република България, лично и като законен представител на малолетните С. Б. М., ЕГН – [ЕГН], Р. Б. М. с ЕГН – [ЕГН], Н. Б. М. с ЕГН – [ЕГН], Р. Б. М. с ЕГН – [ЕГН], с предоставен хуманитарен статут в Република България, подадена чрез адв. Г. В., срещу Заповед № ЗСПД/Д –С–СК/1045/03.04.2023 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) – С. – отказ за отпускане на месечна помощ за дете.

В жалбата са наведени доводи за незаконосъобразност на оспорената заповед, като издадена в противоречие с материалния закон и правото на ЕС. Твърди се, че нормата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД е в пряко противоречие с нормите на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 13.12.2011 г. и Директива № 2011/95/ЕС на Европейския парламент и Съвета от 13.12.2011 г., които имат директен ефект за България като държава членка. Позовава се също така на отменен предишен отказ на директора на ДСП – С. със същите мотиви да отпусне месечна помощ по ЗСПД на оспорващата, а именно – решение по адм. № 2729/2022 г. по описа на АССГ. Моли за отмяна на заповедта като незаконосъобразна и присъждане на разноски по реда на чл. 38 от Закона за адвокатурата /ЗА/.

Ответникът - директор на дирекция "Социално подпомагане" - С. в съдебно

заседание, чрез юрк. Х. Н. - Й., оспорва жалбата, счита същата за неоснователна и моли да бъде потвърдена заповедта. По отношение на адвокатското възнаграждение счита, че не са представени доказателства за реалното му заплащане и не следва да се присъждат разноски.

Софийска градска прокуратура не се представлява и не взема становище по жалбата. Административен съд София - град, Трето отделение, 44-ти състав, като обсъди доводите на страните, приетите по делото писмени доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

На 24.03.2023 г. жалбоподателката Рана Х., в качеството ѝ на майка и законен представител на малолетните С. Б. М., Р. Б. М., Н. Б. М., Р. Б. М., е депозирала до директора на Дирекция "Социално подпомагане" – С. заявление-декларация за отпускане на месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст по чл. 7 ЗСПД. Декларирани са получаваните брутни доходи на семейството, като са представени и удостоверения, че децата са ученици в палестинско училище „И.“ през учебната 2022 г./2023 г.

Във връзка с подаденото заявление е издадена и оспорената Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/1045/ от 03.04.2023 г. /л. 22/ на директора на дирекция "Социално подпомагане" /ДСП/ – С., с която е отказано отпускане на помощта по чл. 7, ал. 1, вр. чл. 3, т. 3, т. 5 ЗСПД, като актът е мотивиран с това, че децата не са граждани на държава, с която България има сключен договор. Процесната заповед е връчена лично на заявителката на 04.04.2023 г., която е оспорена пред АССГ с жалба от 13.04.2023 г.

При така установеното от фактическа страна Административен съд-София-град, Трето отделение, 44 -ти състав, обуславя следните правни изводи: Жалбата е подадена в законоустановения 14-дневен срок, от активно легитимирано лице и при наличие на правен интерес, поради което същата е допустима, а разгледана по същество е основателна.

Съображенията за това са следните:

С влязло в сила решение № 4038 от 16.06.2022 г. по адм. дело № 2729 от 2022 г. Административен съд – София град, 63-ти състав, е отменил по жалба на Рана Х. предходен отказ за отпускане на месечна помощ, обективиран в Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/604/22.02.2022 г. на директора на Дирекция "Социално подпомагане" – С., мотивирана с разпоредбата на чл. 3, т. 3, т. 5 ЗСПД. На основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл. 173, ал. 2 АПК съдът е постановил диспозитив за връщане преписката на органа за ново произнасяне в съответствие с дадените указания за тълкуване и прилагане на закона, при изложени мотиви за наличието на предпоставките по чл. 32, ал. 1 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) и на Директива 2011/95/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила. (Директива 2011/95/ЕС). Съдебният състав по адм. дело № 2729/2022 г. е дал задължително за органа тълкуване относно приложението на материалния закон, като е указал, че тълкуване и прилагане от административния орган на чл. 3 ЗСПД, според което чуждите граждани с бежански статут, пребиваващи и отглеждащи децата си на територията на Република България, не разполагат със същите права за социално подпомагане като тези на българските граждани, вследствие на което те не могат да

получават семейни помощи за деца извън хипотезата на чл. 3, т. 5 ЗСПД, противоречи на чл. 32, ал. 1 ЗУБ и на Директива 2011/95/ЕС, и не съответства на целта на закона. Решение № 4038 на АССГ по адм. дело № 2729/2022 г., като необжалваемо на основание чл. 10, ал. 6 ЗСПД, е влязло в сила на датата на постановяването му – 16.06.2022 г.

По делото не са представени доказателства, че ответникът се е произнесъл с акт в съответствие с изричния диспозитив на съдебното решение за ново произнасяне, а процесната заповед с дата 03.04.2023 г., видно от титулната ѝ част, е издадена по повод подадено от Рана Х. заявление-декларация с вх. № ЗСПД/Д-С-СК/1045/24.03.2023 г. Наред с това, от съдържанието на оспорената заповед е видно, че същата е в противоречие с дадените от съда, с Решение № 4038 от 16.06.2022 г. по адм. дело № 2729/2022 г. задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона, което сочи, че процесният акт е материално незаконосъобразен.

Действително, при настъпване на нови, правопроменящи факти административният орган може и следва да отчете тяхната рефлексия върху материалното правоотношение, при което може да се стигне до друго разрешение, като по този начин да се преодолее установения от съда материалноправен порок на волеизявлението на органа. В конкретния случай такива факти не са налице, което сочи, че без промяна на фактическите обстоятелства директорът на Дирекция "Социално подпомагане" – С. е постановил акт, чиято законосъобразност вече е отречена от АССГ с посоченото по-горе Решение № 4038 по адм. дело № 2729/2022 г., съдържащ адресирани до него задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона, а именно да издаде заповед, като съобрази наличието на предпоставки по чл. 32, ал. 1 от ЗУБ и на Директива 2011/95/ЕС спрямо жалбоподателката.

В тази връзка съдът намира за необходимо да припомни Препоръка Rec (2003) 16 на Комитета на министрите на държавите-членки относно изпълнението на административните и съдебни решения в областта на административното право, която стъпва на принципната позиция, че ефективността на правосъдието изисква съдебните решения в областта на административното право не само да бъдат изпълнени, но и да се изпълнят в разумен срок. Това становище намира израз и в практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ). В т. 27 от Решение от 06.09.2018 г. по дело „У. и Сеид срещу България“ Съдът посочва, изпълнението на окончателно решение, постановено от който и да е съд, трябва да се разглежда като неразделна част от “процеса” по смисъла на чл. 6 от Конвенцията, и необосновано голямо забавяне в изпълнението на решение със задължителна сила може да наруши Конвенцията (вж., наред с много други решения, В. v. R., № 59498/00, § 34, ЕСПЧ 2002III; М. срещу България, № 39609/98, § 54, 30 септември 2004 г.; Yuriy N. I. v. U., № 40450/04, § 51, 15 октомври 2009 г.). По същия начин невъзможността на даден жалбоподател да получи своевременно изпълнение на решение в негова полза представлява намеса в правото на мирно ползване на притежанията, както е посочено в чл. 1, първи параграф, първо изречение от Протокол № 1 (вж. Yuriy N. I., цитирано по-горе, § 52). В такъв смисъл са и други осъдителни решения на ЕСПЧ по дела: „М. и други срещу България“ (Решение от 03.12.2009 г.); „Т. срещу България“ (решение от 27.05.2010 г.); „Д. Я. срещу България“ (Решение от 31.03.2012 г.); „Х. срещу България“ (Решение от 16.07.2013 г.); „С. и Т. срещу България“ (Решение от 26.11.2013 г.); „В. срещу България“ (Решение от 09.06.2015 г.), в които ЕСПЧ е недвусмислен в

позицията си, че принципът на сигурност в юридическите отношения изисква окончателното решение на всеки спор от съдилищата да не бъде оспорвано (Б. с. Румъния по 28342/95, § 61, CEDH 1999 VII, Кехая и други с. България, номера 47797/99 и 68698/01, §§ 68-70 et 74, 12 януари 2006 г.), освен ако това се налага по съществени и императивни причини (Р. с. Русия, по 52854/99, § 52, CEDH 2003IX). В конкретния спор такива обстоятелства не са налице.

Жалбоподателката и малолетните ѝ деца са с предоставен хуманитарен статут, за което са им издадени и съответните лични документи, копия от които са приложени по делото. Видно от решаващите мотиви в Решение № 4038 на АССГ по адм. дело № 2729/2022 г., съдът изрично е посочил, че тълкуване и прилагане на чл. 3 ЗСПД, според което чуждите граждани с бежански статут, пребиваващи и отглеждащи децата си на територията на Република България, не разполагат със същите права за социално подпомагане като тези на българските граждани, вследствие на което те не могат да получават семейни помощи за деца извън хипотезата на чл. 3, т.3, т. 5 от ЗСПД, противоречи на чл. 32, ал. 1 от ЗУБ и на Директива 2011/95/ЕС, и не съответства на целта на закона. Съдът е дал категоричен отговор на въпроса как трябва да се третират по ЗСПД чуждите граждани със статут на бежанец, който не е съобразен от органа. Следователно обжалваната в настоящото производство заповед е издадена в нарушение на чл. 173, ал. 2 АПК. Същата следва да бъде отменена, а преписката върната на административния орган за ново произнасяне, при което да бъдат съобразени дадените му в Решение № 4038 на АССГ по адм. дело № 2729/2022 г., указания по тълкуване и прилагане на закона.

Доколкото жалбоподателката има право на своевременно разглеждане на искането ѝ за предоставяне на семейни помощи, а оттам и на осигуряване на гарантиран минимален доход, както е посочено и в т. 45 от преамбюла на Директива 2011/95/ЕС, административният орган следва да бъде задължен съгласно чл. 174 АПК да се произнесе в двуседмичен срок от получаване на преписката (А.: чл. 97, ал. 1 АПК, вр. чл. 10, ал. 7 ЗСПД).

По разноските:

Своевременно е заявено искане за присъждане на разноски на основание чл. 143, ал. 1 АПК от процесуалния представител на оспорващата, чиито размер се претендира по реда на чл. 38 от Закона за адвокатурата (ЗА), съгласно представен Договор за правна помощ и съдействие (л. 9) от 07.04.2023 г., в който изрично е записано, че адвокатската услуга се предоставя по реда на чл. 38, ал. 1, т. 2 (на материално затруднени лица) от ЗА. Искането за разноски е основателно, а представеният договор за правна защита има обвързваща сила за съда и представлява валидно основание за прилагане на чл. 38 ЗА. В съответствие с принципа за независимост на упражняваната адвокатска професия, установен с чл. 2, ал. 1 ЗА, в хипотезата на чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗА, адвокатът сам определя кои лица са материално затруднени, както и на кои от тях да окаже безплатна правна помощ, поради което основанието за сключване на приложения договор, не подлежи на установяване пред съда. Съгласно ал. 2 на чл. 38 ЗА, в случаите по ал. 1, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноски, адвокатът има право на адвокатско възнаграждение. Съдът го определя в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл. 36, ал. 2 ЗА и осъжда другата страна да го заплати, т. е. в случая по реда на чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1/09.07.04 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения и е в размер на 1000 лв. Така определените разноски, се възлагат в

тежест на бюджета на органа, в чиято структура е издателят на оспорения по делото акт по арг. на чл. 143, ал. 1 пр. "посл. "АПК, във връзка с § 1, т. 6 ДР АПК. Съгласно чл. 2, ал. 3 от Устройствения правилник на Агенцията за социално подпомагане (Обн. ДВ, бр. 15/2003 г., посл. изм. ДВ, бр. 20/21 г.), АСП е юридическо лице на бюджетна издръжка, със седалище в [населено място] и адрес: [улица], а дирекциите "Социално подпомагане", съгласно чл. 16 от УПАСП, са териториални поделения на АСП с изрично регламентиран кръг от правомощия, измежду които не се среща такова за разпореждане с бюджетни средства, поради което и не могат самостоятелно да отговарят по имуществени претенции. Ето защо, определените по делото разноски, следва да бъдат възложени в тежест на бюджета на органа, в чиято структура е издателят на процесните актове, а именно - Агенция за социално подпомагане. Водим от горното и на основание чл. 173, ал. 2 АПК, Административен съд - София-град, III отделение, 44-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/1045/ от 03.04.2023 г. на директора на Дирекция "Социално подпомагане" - С. при Агенция за социално подпомагане.

ИЗПРАЩА преписката на директора на Дирекция "Социално подпомагане" - С. за ново произнасяне по заявлението на Рана Зрин Х. за отпускане на месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст по чл. 7 ЗСПД, за малолетните С. Б. М., Р. Б. М., Н. Б. М., Р. Б. М..

ОПРЕДЕЛЯ срок за произнасяне на органа – 14-дневен от получаване на преписката.

ОСЪЖДА Агенция за социално подпомагане, ЕИК-121015056, с адрес: [населено място], [улица], да заплати на адвокат Г. В. - САК, със служебен адрес: [населено място], [улица], ет. 3, сумата от 1000 (хиляда) лева - адвокатско възнаграждение по чл. 38 от Закона за адвокатурата.

Решението не подлежи на обжалване на основание чл. 10, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца.

СЪДИЯ: